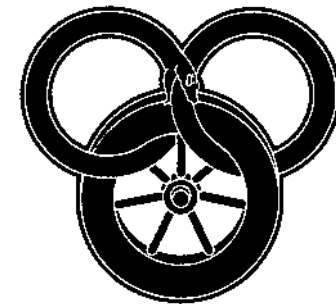

NEBESKI OGANJ

DEO DRUGI

Peta knjiga u serijalu Točak vremena

ROBERT DŽORDAN

Preveo
Aleksandar Milajić

■ Laguna ■

Naslov originala

Robert Jordan
The Fires of Heaven
Book Five of The Wheel of Time

Harijeti
Svetlost njenih očiju je moja Svetlost

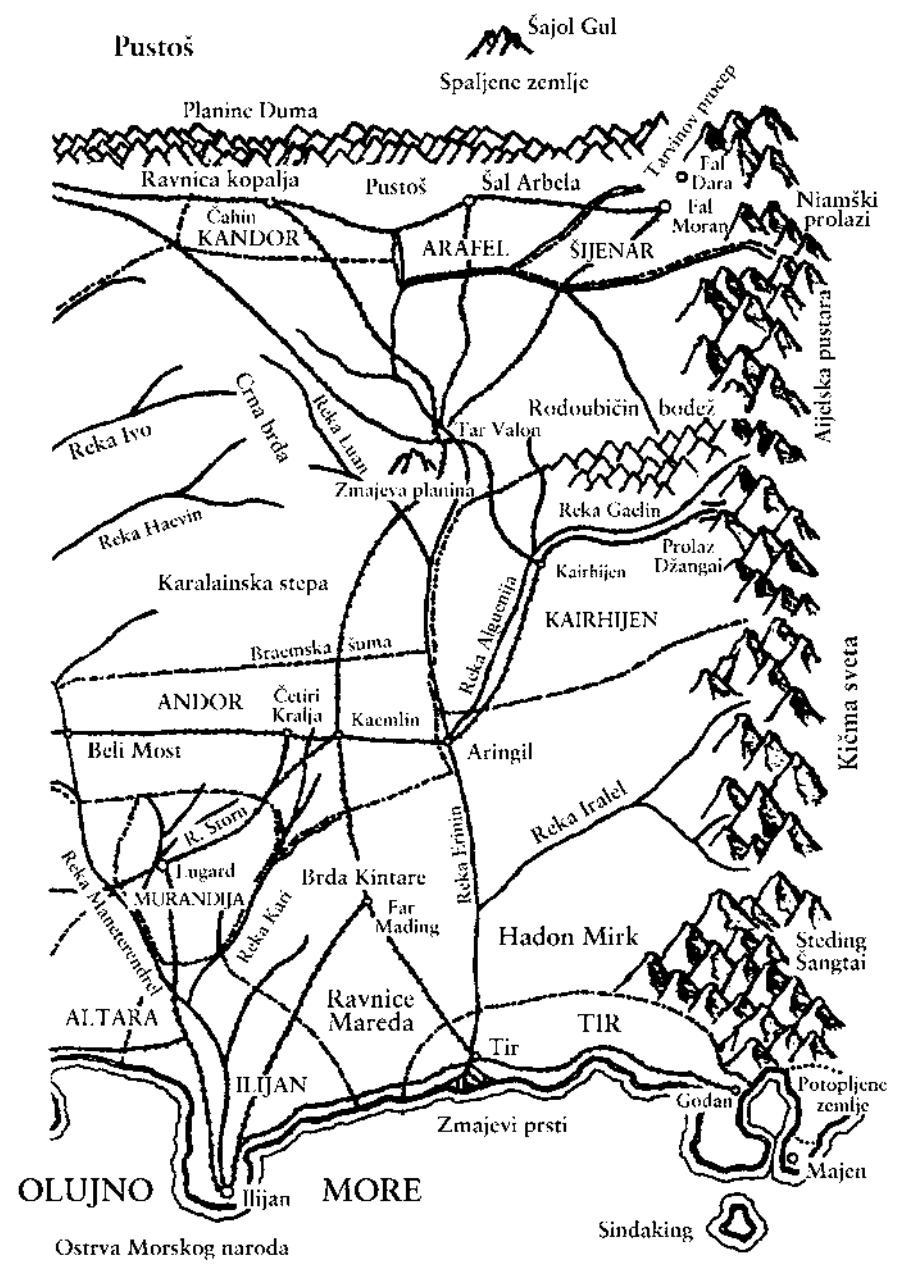
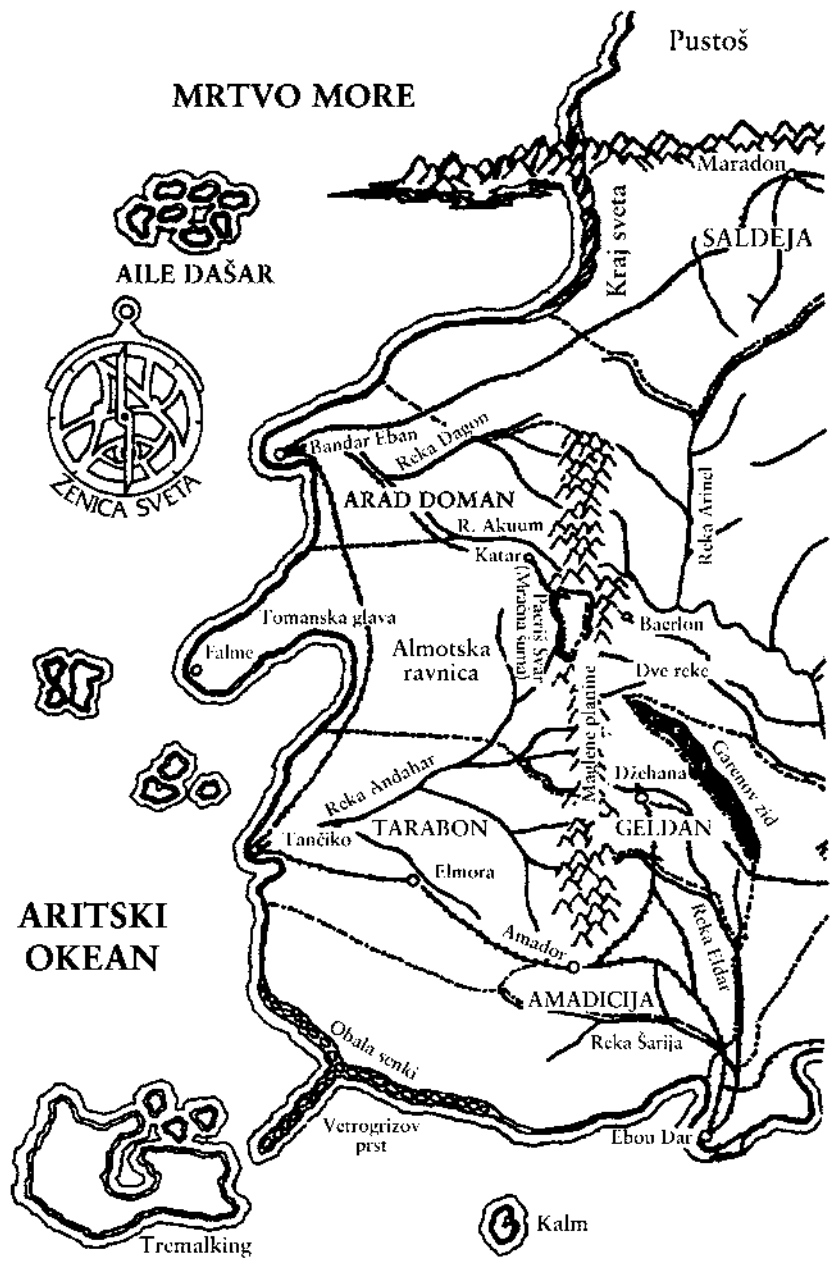
Copyright © 1993 by Robert Jordan

Cover Copyright © Sweet, Darrell via Agentur Schlück, GmbH

Translation Copyright © 2006 za srpsko izdanje, LAGUNA

S njegovim se dolaskom vatre užasa nanovo rasplamsavaju. Brda gore, zemlja sahne. Ljudske plime se povlače, časovi ističu. Zid je probijen, a koprena s odlaska podignuta. Oluja mahnita iza vidika, nebeski oganj zemlju pročišćuje. Nema izbavljenja bez razaranja, nema nade s ove strane smrti.

odlomak iz *Zmajskih proročanstava*,
za koji se veruje da ga je prevela
N'Delija Basolejn,
prva Devica na mač zakleta Rajdenu od Hol Kuhona,
oko 400. godine posle Slamanja sveta

Sećanje na Saldeju

Kader je ležao u mraku i odsutno uvrtao maramicu među prstima. U kola je kroz otvoren prozor ulazila mesečina, ali ne beše ni daška vetra. Ako ništa drugo, u Kairhijenu je bar malo svežije nego u Pustari. Nadao se da će se jednom vratiti u Saldeju i ponovo šetati vrtom u kome ga je njegova sestra Teodora učila da čita i piše. Nedostajala mu je koliko i Saldeja i tamošnje oštre zime, kad drvo puca od mraza a putovati se može jedino na krpeljama ili skijama. Ovde, na jugu, proleće je kao leto, a leto kao Jama usuda. Znoj mu se u potocima slivao niz telo.

Teško je uzdahnuo, pa zavukao prste u maleni zazor između ležaja i zida kola. Začu se šuštanje ispresavijanog komada pergamenta. Sâm ga je tu ostavio. Znao ga je napamet od reči do reči.

Nisi sam među strancima. Put je izabran.

Samo to. Bez potpisa, naravno. Neko mu je to prethodne noći proturio ispod vrata. Nalazili su se jedva četvrt milje od grada Ejanroda, ali čak i da je tamo postojao prazan udoban krevet, teško da bi ga Aijeli pustili da provede noć van logora. Ako ne oni, onda Aes Sedai. Njegove su se namere trenutno odlično uklapale u Moirainine. Možda će ipak ponovo videti Tar Valon.

Opasno je to mesto za ljude njegovog soja, ali poslovi koje je tamo dobijao uvek su bili važni i vrlo osvežavajući.

Misli mu se, protiv njegove volje, vratiše na onu poruku. Reč „izabran“ ukazivala je na to da mu je ceduljicu sigurno ostavio neki drugi Prijatelj Mraka. Iznenadilo ga je što se to desilo tek sad, kad su već prevalili dobar deo Kairhijena. Nepuna dva meseca ranije – malo pošto se Jasin Natael prikao Randu al'Toru (nikada nije našao za shodno da objasni taj svoj postupak) i posle nestanka njegove nove družice Keile Šaogi (sumnjao je da je ostala zakopana negde u Pustari, srca probodenog Nataelovim nožem, što ga nije previše potresalo) – posetio ga je jedan Izabrani. I to niko drugi do sama Lanfear. Došla je da mu dâ uputstva.

Ruka mu nesvesno pođe ka prsima da preko košulje napipa ožiljke. Ovlažio je lice maramicom. Otkako se to desilo, nije bilo dana da ga jedan deo njegovog uma zdravorazumski ne podseti kako su ti ožiljci dokaz da ono nije bio san. Niti običan košmar. Drugi deo je, međutim, bio van sebe od olakšanja što se Lanfear više nije vraćala.

Drugo iznenađenje u vezi s porukom beše rukopis. I to ženski, ukoliko ga vid nije potpuno izdao, a neka su slova bila ispisana onako kako to Aijeli rade. Natael mu je rekao da među njima sigurno ima Prijatelja Mraka, kao što ih ima u svakoj zemlji i svakom narodu, ali nije mu bilo stalo da traži sabraću u Pustari. Aijeli prvo ubijaju pa pitaju, a dovoljno je i da čovek samo diše pa da im se zameri.

Sve u svemu, ta poruka nije slutila na dobro. Možda ga je Natael prokazao nekom aijelskom Prijatelju Mraka. Ljutito je uvrtao maramicu sve dok se nije pretvorila u dugačak, tanak gajtan, a onda snažno zateže. Da onaj zabavljač i Keila nisu imali dokaze o svom visokom položaju u redovima Prijatelja Mraka, ubio bi ih još pre nego što su i kročili u Pustaru. Preostala je još jedna mogućnost, a od nje mu se sledi krv u žilama. „Put je izabran.“ Možda je to neko napisao samo da upotrebi reč „izabran“, kako bi mu stavio do znanja da je neko od Izabranih odlučio da ga upotrebi. To sigurno nije bila Lanfear – ona bi mu prosto ponovo došla u snove.

Stresao se uprkos vrućini i ponovo otro znoj s lica. Stekao je utisak da je Lanfear ljubomorna gospodarica, ali on se ne može opirati ukoliko neki Izabrani poželi da ga iskoristi. Uprkos svim zavetima i obećanjima koja je dao još kao dečak, uopšte nije bio sklon samozavaravanju: nađe li se između dvoje Izabranih, biće smožden kao mače ispod kolskog točka, a oni bi na to obratili pažnju koliko i kola na mače.

Tad začu tiho kucanje i skoči. Bio je vrlo okretan za čoveka svoje građe, ali nije dopuštao da se to vidi. Obrisa lice i vrat pa jurnu kraj ozidane peći, koja

mu ovde zaista nije bila potrebna, i bogato izrezbarenih obojenih kredenaca. Čim je otvorio, jedna vitka prilika, sva u crnom, žurno promače kraj njega. Preleteo je pogledom mesečinom okupan predeo da se uveri da to niko nije video – kočijaši su hrkali ispod kola, a Aijeli nikad nisu duboko zalazili u taj deo logora – pa brzo zatvorio vrata.

„Sigurno si se skuvala, Isendra“, zakikota se on. „Skini to i raskomoti se.“

„Neka, hvala“, začu se njen ogorčeni glas iz dubine kapuljače. Stajala je uspravno, ali svaki čas se trzala, pošto ju je te noći sukno verovatno bockalo i više nego obično.

On se ponovo zakikota. „Kako ti drago.“ Dosećao se da joj Device koplja dopuštaju da ispod te odore nosi samo ukradeni nakit. Mnogo se bila upristojila otkako su je one uzele pod svoje. Nikako mu ne beše jasno kako je ta žena bila toliko glupa da se upusti u krađu. Nije mu smetala njena vriska dok su je za kosu izvlačile iz kola, pošto mu je bilo drago što niko nije posumnjao da je i on umešan. Njena mu je pohlepa samo otežala zadatak. „Imaš li da mi kažeš nešto o al'Toru ili Nataelu?“ Lanfear je izričito zapovedila da drži tu dvojicu na oku, a kako bolje držati muškarca na oku nego tako što mu se u krevet dovede žena? Svako će – pa bio to i Ponovorođeni Zmaj ili njegov Prijatelj Zore, kako su ga Aijeli prozvali – veštij ljubavnici reći i ono što se zakleo da će čuvati kao tajnu, hvaliče joj se svojim namerama i otkrivati svoje slabosti.

Ona snažno zadrhta. „Sad bar smem da priđem Nataelu.“ Da priđe? Otkako su je Device uhvatile da se vrzma oko njegovog šatora, svake su je noći maltene gurale unutra. Oduvek je volela da sve prikaže u najboljem svetlu. „Ništa mi ne priča. Kaže da sačekam. Da se strpim. Da se pomirim sa sudbinom, ma šta to značilo. I tako svaki put kad pokušam da ga nešto pitam. Uglavnom bi da svira nekakvu muziku koju nikad ranije nisam čula i da vodi ljubav.“ Nikada ništa drugo nije ni imala da mu kaže o zabavljaču. Sigurno se stoti put zapitala zašto li je Lanfear tražila da ga uhode, kad je navodno stigao najviše što Prijatelj Mraka može – ispod samih Izabranih.

„Pretpostavljam da to znači da još nisi uspela da se uvučesh u al'Torovu postelju?“, upita on, pa prođe kraj nje i sede na krevet.

„Ne“, odgovori ona i obori glavu.

„Onda ćeš morati više da se potrudiš, zar ne? Malo sam umoran od neuspaha, Isendra, a naši su gospodari nestrpljiviji od mene. Ipak je on, ma kako ga zvali, samo muškarac.“ Često mu se hvalila kako može da zavede koga god poželi i natera ga da radi sve što ona hoće. A to mu je i dokazala. Nije morala da krade nakit; on bi joj kupio sve što mu zatraži. Za njene je poklone već dao više nego što može da priušti. „One proklete Device ne mogu da ga

baš u svakom trenutku drže na oku, a kad mu se jednom uvučeš u krevet, on im više neće dopustiti da ti naude.“ Dovoljno je da je jednom okusi. „Ja uopšte ne sumnjam u tvoje veštine.“

„Ne.“ Ako ništa drugo, ovog puta je bar bila kratka.

On stade da ljutito uvrće i odvrće maramicu. „To nije odgovor koji naši gospodari žele da čuju, Isendra.“ Mislio je na njihove gospodare iz krugova Prijatelja Mraka, a među njima nisu uvek važili gospodski maniri – konjušar je mogao da zapoveda gospi a prosjak sudiji – ali su se njihova naređenja poštovala kao plemićka, ako ne i doslednije. „To se našoj gospodarici neće dopasti.“

Isendra se strese. Nije poverovala u njegovu priču sve dok joj nije pokazao opekotine na grudima, ali posle toga je bilo dovoljno da samo pomene Lanfear pa da u njoj uguši i najmanji nagoveštaj neposlušnosti. „Ne mogu, Hadnane. Kada smo se večeras ulogorili, mislila sam da ću uspeti da mu se približim u gradu, ali uhvatili su me dok mu još nisam bila prišla ni na deset koraka.“ Zbacila je i kapuljaču, a on se zablenu u odsjaj mesečine na njenoj ćelavoj glavi. Nije više imala čak ni obrve. „Obrijale su me, Hadnane. Adelin, Enaila i Džolijen. Uhvatile su me i obrijale mi svaku dlaku do poslednje. Šibale su me koprivama, Hadnane.“ Drhtala je kao mladica na vetru, jecala otromboljenih usana i mumlala. „Svrbi me sve od vrata do kolena, a peče me ako se češem. Zapretile su mi da će me obući u koprive budu li me uhvatile makar da ga gledam. Ozbiljno su to mislile, Hadnane. Jesu! Rekle su da će me poslati kod Avijende i ispričale su mi šta će ona da mi uradi. Ne mogu, Hadnane. Ne još jednom. Ne mogu.“

Zaprepašćeno je zurio u nju. A imala je baš divnu crnu kosu. Svejedno, i dalje je bila toliko lepa da ju je ćelavost samo činila još egzotičnijom. Jedino su je ružile suze i klonuo izraz lica. Kad bi makar uspela da se samo jedne noći uvuče u al'Torov krevet... Ali to se neće desiti. Device su je slomile. I sâm je slomio dovoljno ljudi da ume to da prepozna. Žudnja da se izbegne dalje mučenje pretvori se u pokornost. Um isprva pokušava da odbije da prizna poraz, ali žrtva ubrzo zaista poveruje kako želi da se pokori. Tako i ona sada nije želela ništa drugo nego da radi ono što Device hoće.

„Kakve sad veze Avijenda ima s tim?“, promrmlja on. I koliko je još ostalo vremena dok Isendra ne poželi da im ispovedi svoje grehe?

„Al'Tor noćiva s njom još od Ruideana, budalo jedna! Svaku noć provode zajedno. Device veruju da će se oženiti njome.“ Kroz suze joj je video gnev od ozlojeđenosti. Nije mogla da podnese što je neka druga uspela tamo gde ona nije. Zato mu dotle ništa nije ni govorila.

Uprkos prodornom pogledu, Avijenda je prava lepota, rasnija od većine Devica, ali ipak bi između njih dve on odabrao Isendru, samo što... Stajala je skrhan na mesečini koja je ulazila kroz prozor, drhtala i ridala otvorenih usta, čak i ne pokušavajući da otre suze što joj se slivahu niz obraze. Puzaće ta po zemlji ako je Avijenda makar mrko pogleda.

„Pa, dobro“, blago će on. „Ako ne možeš – nikom ništa. Pokušavaj i dalje da izvučeš nešto od Nataela. Znam da to možeš.“ Potom ustade i uhvati je za ramena kako bi je okrenuo ka vratima.

Ona mu se otrže, ali se ne okrenu. „Natael danima neće hteti ni da me pogleda“, procedi mrzovoljno između šmrcaja i grcaja. Izgledala je kao da će svakog trenutka ponovo zajecati, ali njegov ju je glas, izgleda, malo primirio. „Sva sam crvena, Hadnane. Izgledam kao da sam čitav dana preležala gola na suncu. A i kosa. Proteći će čitava večnost dok ne izraste dovo...“

Kada je stigla do vrata i rukom posegnula ka bravi, on joj namače upredu maramicu oko vrata. Trudio se da ne obraća pažnju na njeno krkljanje i mahnite trzaje nogu. Zarila mu je nokte u šake, ali on je samo gledao preda se. Iako su mu oči bile otvorene, video je Teodoru – kao i uvek kad ubija ženu. Zaista je voleo svoju sestru, ali otkrila je kakav je on zapravo i nije htela da čuti. Isendrine potpetice zadobovaše po podu, ali se – posle, činilo mu se, čitave večnosti – umiriše i ona klonu. Zatezao je gajtan dok nije izbrojao do šezdeset, a onda ju je pustio da padne. Bila je na putu da sve prizna. Rekla bi da je Prijatelj Mraka. Prokazala bi ga.

Pipajući je u kredencu pronašao kasapski nož. Teško bi se rešio čitavog tela, ali leševi, srećom, ne krvare mnogo, a i to malo će upiti njena odora. Možda će uskoro saznati koja mu je to žena uputila onu poruku. Ako nije neka lepota, sigurno ima prijatelje koji su takođe Prijatelji Mraka. Nataelu će biti svejedno je li ona Aijelka ili nije – iako bi Kader radije legao s gujom otrovnicom – a ako jeste, bar će protiv Avijende imati veće izgleda nego Isendra. Spustio se na kolena i prionuo na posao, pevušeći uspavanku koju ga je naučila Teodora.

POGLAVLJE

30

Opklada

Blagi noćni povetarac prohujao je Ejanrodom i zamro. Sedeći na kame-
noj ogradi širokog mosta u srcu grada, Rand pretpostavi da je vetrić
bio vruć, mada to ne beše ništa spram Pustare. Možda je pretoplo za
noćno doba, ali ipak nedovoljno da ga natera da raskopča crveni kaput. Reka
pod njim, iako oduvek nevelika, sada se beše prepоловила. Svejedno je uživao
gledajući kako voda teče ka severu, i poigravanje senki užurbanih oblaka na
svetlucavoj mračnoj površini. Zato je zapravo i došao tu u pò noći – da uživa
u proticanju reke i vremena. Njegovo obezbeđenje zauzelo je svoje položaje
oko Aijela, koji pak behu opkolili grad. Ni vrabac ne bi prošao neprimećen.
Zato on i može da straći čitav sat na opuštanje dok posmatra reku.

Bolje i to nego da ponovo mora da otpravi Moirainu kako bi mogao da uči
s Asmodeanom. Čak je bila počela i hranu da mu donosi kako bi mogla da
priča dok on jede, kao da je namerila da mu svoje svekoliko znanje natiska u
glavu pre nego što stignu do Kairhijena. Nije mogao da i ove noći sluša njeno
preklinjanje – a doslovno ga je preklinjala! – da ostane. Za ženu kao što je
Moiraina takvo je ponašanje toliko ne prirodno da joj je popuštao samo da bi
prestala s tim. A verovatno je upravo to i htela. Mnogo je prijatnije čitav sat
slušati tihi žubor reke. Uz malo sreće, večeras će ga svi ostaviti na miru.

Pojas ilovače između vode i prvog rastinja na obalama bio je suv i ispu-
cao. Rand se zagleda ka oblacima koji su promicali preko meseca. Mogao

bi pokušati da prizove kišu. Obe gradske fontane behu presušile, a trećina
bunara zapuštena i puna prašine. Ipak bi to bio samo pokušaj. Jednom je
prizvao kišu i pokušavao je da se priseti kako se to radi. Ako uspe, ovog puta
to neće biti potop i divlja oluja.

Asmodean mu ne bi bio od pomoći pošto se, reklo bi se, slabo razumeo
u vremenske prilike. Za svaku stvar koju ga je naučio, bile su druge dve pred
kojima je nemoćno širio ruke ili je ovlaš prelazio preko njih. Rand je ranije
mislio da Izgubljeni znaju sve i da jedino nisu svemogućci, ali ako su i ostali
kao Asmodean, onda su i te kako imali slabosti i rupa u znanju. Štaviše, čini-
lo mu se da se on sâm u štošta razume bolje od njih. Ili bar od nekih među
njima. Muka je u tome što ne zna koji su to. Ni Semirhag ne beše mnogo
bolja od Asmodeana u upravljanju vremenom.

Stresao se kao da je noć sveža poput onih u Trostrukoju zemlji. Asmodean
mu to nikada nije rekao. Bolje da sluša vodu i ne razmišlja, inače uopšte neće
zaspati te noći.

Uto mu priđe Sulin – a šoufa joj beše zbačena na ramena tako da joj se
videla kratka seda kosa – pa se nasloni kraj njega. Žilava je Devica bila pod
punom ratnom opremom, što je podrazumevalo luk i strele, koplja, nož i
štit. Te se noći ona starala za njegovu bezbednost. Još dvadesetak Far Dareis
Mai stajalo je nedaleko od njih. „Čudna neka noć“, reče ona. „Kockale smo
se, ali odjednom smo sve počele da bacamo samo šestice.“

„Izvinjavam se“, reče on bez razmišljanja, na šta ga ona čudno pogleda.
Ona ne zna, naravno, pošto nije pričao o tome. Odjeci ta verena širili su se
potpuno nasumično. Čak ni Aijeli – da to znaju – ne bi voleli da mu budu
bliže od deset milja.

Toga se dana zemlja provalila pod trojicom Kamenih pasa i upali su u
zmijsko leglo, ali nijedan od više desetina ujeda ne zakači ništa osim njihove
odeće. Znao je da je to vitoperenje verovatnoće njegovo delo. Tal Netin,
sedlar, preživeo je Tajen, ali se oko podneva sapleo na kamen i slomio vrat,
iako je pao na ravno, travnato tle. Rand je bio svestan da je i za to on kriv.
A opet, Bael i Džeran su zbog njega prekinuli staro neprijateljstvo između
Šaarada i Gošijena i sada su zajedno obojevali ili u putu delili sušeno meso.
I dalje se nisu voleli, i jedva da su uopšte shvatali šta su uradili, ali sad sve
beše gotovo, pošto su se zavetovali i zakleli vodom, tako što su jedan drugog
napojili iz krčaga. Za Aijeje je to bila najjača zakletva. Mnogo će pokolenja
proći dok Šaaradi i Gošijeni ponovo ne zametnu kavgu, pa makar i zbog
ovce, koze ili govečeta.

Zanimalo ga je hoće li mu ti nepredvidljivi ishodi uvek ići naruku. Dodu-
še, mogao je i gore da prođe. Nije znao da li se toga dana desilo još nešto

za šta treba sebe da krivi. Ništa nije pitao, a niko mu ništa nije rekao. Baelovo i Džeranovo pomirenje samo je delimično moglo da ublaži smrt Tala Netina.

„Danima nisam video ni Enailu ni Adelin“, reče, samo da bi promenio temu. Njih dve su najljubomornije čuvale svoja mesta u njegovom obezbeđenju. „Da nisu bolesne?“

Sulin ga pogleda blago rečeno začuđeno. „Vratite se kad prestanu da se igraju lutkama, Rande al'Tore.“

On zausti da kaže nešto, pa zatvori usta. Aijeli jesu čudan narod – posle Avijendinih je predavanja u to bio još uvereniji – ali ovo je već potpuno besmisleno. „Onda im reci da su odrasle žene i da počnu već jednom tako da se ponašaju.“

Čak je i u pomrčini video njen zadovoljni osmeh. „Biće onako kako Kar'a'karn kaže.“ Šta li sad to znači? Pogledala ga je i zamišljeno skupila usne. „Preskočio si večeru. Još uvek za sve ima dovoljno hrane, a gladovanjem nikoga nećeš usrećiti. Ako ne budeš jeo, ljudi će se zabrinuti što si bolestan. A onda ćeš se stvarno razboleti.“

On se tiho nasmeja, ispustivši zvuk nalik prozuklom zviždanju. Jednog je trenutka Kar'a'karn, a drugog... Ako sâm ne ode da nešto pojede, Sulin će mu verovatno doneti hranu. I nahraniće ga ako treba. „Ješću. Moiraina je dosad sigurno već otišla na počinak.“ Ovog ga puta njen zbunjeni pogled ispunio zadovoljstvom. Za promenu, ona njega nije razumela.

Samo što je sišao s ograde, iz ulice koja je vodila ka mostu začu topot kopita. Device u trenu poskakaše, pokrivenih lica, i mašiše se strela. Njemu ruka nagoniski polete ka pojasu, ali ne napipa balčak mača. Dodijalo mu je aijelsko iščuđavanje što on ne samo da jaše, nego još i nosi to čudo u sedlu, tako da mu zaista ne beše stalo da i dalje krši njihove običaje noseći mač sa sobom. Osim toga, nije bilo mnogo konja, a i sporo su se približavali.

Kada su se pojavili, okruženi pratnjom od bar pedeset Aijela, ispostavilo se da je to tek dvadesetak utučenih konjanika. Većina ih je imala okovane kacige, a pod prsnicima tairenske kapute prugastih, nabranih rukava. Dvojica na čelu imala su bogato ukrašene oklope i velike bele perjanice na prednjem delu kaciga, a satenske su im pruge na rukavima svetlucale na mesečini. U pozadini je išlo pola tuceta ljudi u crnim kaputima i sa zvonastim kacigama. Dvojica su na leđima nosila privezane male barjake na kratkim držaljama, poznate kao kon. Kairhijenjani su ih koristili da u borbi znaju ko je zapovednik, ali i kao obeležje svog gospodara.

Tairenci s perjanicama zapiljiše se u njega, a onda se zgranuto pogledaše, pa brže-bolje sjahaše i baciše se na kolena, držeći kacige u rukama. Bili

su mladi, tek malo stariji od njega, obojica s kratkim, šiljatim bradicama, koje behu oznaka tairenskih plemića. Po oštećenim ukrasima i ulubljenim prsnicima videlo se da su s nekim bili ukrstili mačeve. Nisu se usuđivali ni da pogledaju Aijeje koji su ih okruživali, kao da se nadaju da će ovi sami nestati ako ih niko ne primećuje. Device skidoše velove, ali nisu izgledale ništa nespremnije da kopljem ili strelom proburaze ratnike na kolenima.

Za njima stiže i Ruark, s jednim sivookim Aijelom, malo mlađim i višim od sebe, i stade pozadi. Mangin iz septe Džirdo Taardada – u kojoj je bilo konjanika – jedan od onih koji su se borili kod Kamena Tira.

„Gospodaru Zmaju“, progovori rumeni, bucmasti plemić, „nek mi duša sagori, ali zar su i tebe zarobili?“ Njegov sadrug, koji je uprkos bradi, zbog mesnatih ušiju i baburastog nosa više ličio na seljače, nije prestajao da s čela sklanja pramen slabe kose. „Rekoše da nas vode kod nekog što dolazi sa zorom, nekakvog Kar'a'karna. Taj ima neke veze s njihovim poglavarima, ako se dobro sećam onoga što sam u detinjstvu učio. Oprosti mi, gospodaru. Ja sam Edorion od kuće Selorna, a ovo je Estean od kuće Andijama.“

„Ja sam Onaj Koji Dolazi Sa Zorom“, tiho će Rand na to. „I Kar'a'karn.“ Sad ih je naučio pameti. Bili su to isti oni mladi plemići koji su dok je on bio u Srcu Kamena dangubili pijući, kockajući se i jureći žene. Esteanu oči samo što nisu iskočile iz glave, a Edorion je tek na trenutak izgledao zbunjeno, da bi potom polagano klimnuo, kao da mu je odjednom sve postalo jasno. „Ustanite. Ko su vam saputnici?“ Zanimalo ga je ko su ti Kairhijenjani koji nisu pobjegli pred Šaidoima niti drugim Aijelima. Ukoliko su s Edorionom i Esteanom, onda bi mu to bile prve pristalice koje je upoznao u toj zemlji. Ako se dva tairenska oca nisu oglušila o njegova naređenja. „Neka priđu.“

Estean se uspravi i stade zbunjeno da trepće, ali Edorion odmah povika, čestito se i ne osvrnuvši: „Merezine! Darikejne! Ovamo!“ Zvučalo je kao da doziva pse. Ona dvojica s kairhijenjanskim barjacima bojažljivo sjahaše.

„Gospodaru“, reče Estean, pa zastade i oliza usne, kao da su mu se osušila usta. „Jesi li... jesi li poslao Aijeje na Kairhijen?“

„Dakle oni su vas napali?“

Ruark klimnu, a Mangin reče: „Ako je verovati ovima, Kairhijen još odoleva. Ili je bar tako bilo pre tri dana.“ Uopšte nije skrivao svoju sumnju u to, kao ni da ga je baš briga šta se dešava s gradom drvoubica.

„Nisam ih ja poslao, Estean“, reče Rand, sačekavši da im se pridruže i ona dvojica. Kada su skinuli kacige, videlo sa da su im potiljci izbrijani do iznad ušiju. „Ti što su napali grad moji su neprijatelji, Šaidoi. Hoću da spasem Kairhijen, ako ima šta da se spasava.“

Pomučio se da ubedi onu dvojicu da ustanu. Živeći s Aijelima, gotovo je potpuno zaboravio običaje s ove strane Kičme sveta, načine klanjanja i klečanja na levoj ili desnoj nozi. Zatražio je da mu se predstave, što Kairhijenjani i učiniše. Bili su to zapovednik lord Merezin od kuće Daganreda i zapovednik Darikejn od kuće Analin. Prvome kon beše sav u uspravnim vijugavim crvenim i belim prugama, a drugome sa šarom u vidu crvenih i crnih kvadratića. Iznenadilo ga je to što su plemići. Iako su u Kairhijenu lordovi predvodili vojsku, nisu brijali glave, niti su učestvovali u bitkama. Ili je bar tako bilo nekada, ali očigledno više nije.

„Gospodaru“, promuća Merezin. Obojica behu bleđi i mršavi, uskih lica i dugih noseva, no ovaj beše malo krupniji. Izgledali su prilično izglednelo. Merezin potom nastavi, kao da se boji da ga kogod ne prekine. „Kairhijen neće pasti, gospodaru. Izdržaće još nekoliko dana, možda čak deset ili dva-naest, ali moraš požuriti ako hoćeš da ga spaseš.“

„Zato smo i otišli odande“, reče Estean, sevnuvši očima ka Merezinu. Kairhijenjani ga mrko pogledaše, ali u njihovom prkosu bilo je i dosta ogorčenosti. Estean skloni pramen slabšaše kose s čela. „Da potražimo pomoć. Grupice su odaslate na sve strane, gospodaru.“ Stresao se, mada mu čelo beše orošeno znojem, a glas mu postade odsutan i bezvoljan. „Nije nas bilo samo ovoliko. Video sam kad je Baran pao, s urlikom, stomaka proburaženog kopljem. Taj više neće igrati karte u krčmi. Prijao bi mi vrč jake rakije.“

Edorion je namršteno premetao kacigu po rukama u oklopnim rukavicama. „Gospodaru, grad će izdržati još malo, ali čak i ako ovi Aijeli pristanu da se bore s onima, pitanje je hoće li stići na vreme. Mislim da je čak i u najboljem slučaju deset-dvanaest dana malo. Pravo budi rečeno, pošao sam samo zato što sam verovao da je bolje poginuti od koplja nego da me živog uhvate kad savladaju zidine. Grad je krcat ljudima koji su izbegli pred Aijelima. Tamo više nema ni pasa ni golubova, a ne verujem da je ostao i koji pacov. Jedino je dobro što, otkako se taj Kuladin pojavio, kao da više nikog nije briga ko će zauzeti Sunčani presto.“

„Drugog dana opsade ponudio nam je da se predamo Onome Koji Dolazi Sa Zorom“, ubaci se Darikejn, na šta ga Edorion prostreli pogledom.

„Kuladin se izživljava nad zarobljenicima“, reče Estean. „Radi to podalje od zidina, ali tako da svi iz grada mogu da vide. Svetlost me spalila ako znam pokušava li on tako da slomi naš otpor ili prosto uživa u tome. Ponekad pusti kmetove da trče ka zidinama, a onda ih napuni strelama kad su već gotovo na sigurnom. Ukoliko je Kairhijen siguran. Ipak su to samo kmetovi, ali...“ Tu mu glas zamre i on proguta knedlu, setivši se šta Rand misli o tom njego-

vom „samo kmetovi“. Ovaj ga samo pogleda, a Estean se zgrči i upola glasa promrmlja nešto o rakiji.

Tad se ponovo javi Edorion. „Gospodaru, ako požuriš, grad će izdržati do tvog dolaska. Prvi napad smo odbili samo zato što se Forgejt zapalio...“

„Malo je nedostajalo da izgori čitav grad“, prekide ga Estean. Rand se seti da je Forgejt, zaseban grad unutar kairhijenskih zidina, sagrađen pretežno od drveta. „Spaslo nas je samo to što je blizu reka.“

Drugi Tairenac nastavi tamo gde je stao: „...Ali lord Mejlan je mudro isplani-
nirao odbranu, tako da izgleda kao da se Kairhijen sve vreme dobro drži.“ Merezin i Darikejn se na to namrštiše, što on nije primetio, ili bar to nije pokazao. „Sedam dana, ako budemo imali sreće. Možda osam. Ako možeš...“ Bucmasti Edorion kao da se izduva uz težak uzdah. „Nigde nisam video nijednog konja“, reče, kao za sebe. „Aijeli ne jašu. Pešice nećete stići na vreme.“

„Koliko?“, upita Rand Ruarka.

„Sedam dana“, glasio je odgovor. Mangin klimnu, a Estean se nasmeja.

„Nek mi duša sagori, ali nama je na konjima trebalo više vremena da stignemo dovde. Ako mislite da ćete pešice brže da stignete tamo, sigurno ste...“ Najednom svestan aijelskih pogleda, Estean zgreba ulepljenu kosu s lica. „Ima li rakije u ovom gradu?“, promrmlja.

„Nije pitanje koliko ćemo *mi* brzo stići tamo“, tiho će Rand, „nego *vi*, ako ostavite nekoliko svojih ljudi ovde i povedete njihove konje za rezervu. Hoću da Mejlan i Kairhijen znaju da je pomoć na putu. Međutim, ko god krenuo da to dojavu, mora da drži jezik za zubima ako ga Šaidoi uhvate. Ne bih da Kuladin sazna ništa osim onog do čega sâm može da dođe.“ Estean preblede više od one dvojice Kairhijenjana.

Merezin i Darikejn istovremeno padoše na kolena i stadoše da ljube Randove ruke. Pustio ih je, prizvavši sve svoje strpljenje u pomoć, pošto se setio Moiraininog saveta da nikada ne krši običaje drugih naroda, ma koliko mu čudni ili čak odbojni bili, osim ukoliko to ne mora, ali da čak i onda dvaput promisli.

„Mi ćemo poći, gospodaru“, kao bez daha će Merezin. „Hvala ti, gospodaru. Hvala ti. Tako mi Svetlosti, radije ću umreti nego da išta kažem bilo kome do svom ocu ili lordu Mejlanu.“

„Zdravo bio, gospodaru“, dodade njegov zemljak. „Hvala ti, gospodaru, i neka te Svetlost zauvek obasjava. Odan sam ti dok sam živ.“ Rand pusti i Merezina da mu se zakune na odanost pre nego što izvuče ruke iz njihovih i naredi im da ustanu. Nije mu se dopadalo njihovo ponašanje. Edorion ih jeste dozvao kao pse, ali nijedan čovek ne treba drugog da gleda kao pas gospodara.

Edorion toliko duboko udahnu da mu debeli obrazi nabrekoše, pa polako ispusti vazduh. „Pa, ako sam se odande izvukao u jednom komadu, valjda ću isto tako uspeti i da se vratim. Gospodaru, oprosti mi ako ću te uvrediti, ali da li bi hteo da se opkladimo u, recimo, hiljadu zlatnih kruna, da nećeš u Kairhijen stići za sedam dana?“

Rand se zagleda u njega. Taj čovek nije ništa bolji od Meta. „Nemam ni stotinu srebrnih kruna, a kamoli hiljadu...“

Tu se umeša Sulin. „Ima on to, Tairenče“, reče odlučno, „i ne samo da prihvata tvoju opkladu, nego je diže na deset hiljada, ako ti uopšte imaš toliko.“

Edorion se nasmeja. „Dogovoreno, Aijelko. Neće mi biti žao nijedne pare ako izgubim. Kad malo bolje razmislim, čak i ako dobijem, neću doživeti da uživam u tom novcu. Hajdemo. Merezine. Darikejne.“ Ponovo je to zvučalo kao da doziva pse. „Polazak.“

Rand sačeka da se sva trojica poklone i odmaknu ka konjima, pa se obrati sedokosoju Aijelki. „Šta si mislila kad si rekla da imam onoliko novca? Nikada nisam video ni hiljadu zlatnih kruna, a pogotovu ne deset hiljada.“

Device se zgledaše kao da je poludeo. Isto učiniše i Ruark i Mangin. „Petina blaga koje se nalazilo u Kamenu Tira pripada onima koji osvoje Kamen, a biće im isplaćena kad god dođu da je preuzmu.“ Sulin je govorila kao da detetu objašnjava jednostavne činjenice iz svakodnevnog života. „Kao vojskovođi, tebi pripada jedna desetina te petine. Tir ti se, kao pobedniku, potčinjava, tako da ti pripada i jedna desetina Tira. Osim toga, rekao si da ovde možemo uzimati jednu petinu na ime... poreza, kako si ti to nazvao.“ Bila joj je strana ta reč. Aijeli nisu imali poreze. „Pošto si ti Kar’a’karn, pripada ti i jedna desetina toga.“

Rand odmahnu glavom. Onoliko je razgovarao s Avijendom, a nijednom mu nije čak ni palo na pamet da je pita ima li on nekakve veze s tom petinom. Bio on Kar’a’karn ili ne, ipak nije Aijel i činilo mu se da ga se sve to baš i ne tiče. Dobro, možda to nije porez u pravom smislu reči, ali on će taj novac da upotrebi kao što kraljevi već rade s porezima. Nažalost, imao je tek nejasnu predstavu šta to znači. Moraće da pita Moirainu, pošto to beše preskočila. Valjda je smatrala da je toliko očigledno pa ne mora posebno da mu objašnjava.

Elejna sigurno zna šta se radi s porezom, a jamačno bi bilo mnogo zabavnije slušati njene savete nego Moirainine. Zapitao se gde li je ona sad. Verovatno je još uvek u Tančiku. Egvena mu je takoreći samo prenosila njene pozdrave. Čudne su žene, bilo da su Device koplja ili andorske kćeri naslednice. Osim Min, možda. Tačno je da ga je ismevala ponekad, ali bar ju je

uvek razumeo šta priča. Sad mu se, međutim, ne bi smejala. Ako se ikada ponovo sretnu, ona će verovatno glavom bez obzira pobeći od Ponovorodnog Zmaja.

Edorion naredi svojim ljudima da sjašu, pa poveza sve konje uzdama, kao i Esteanovog. Svog će, nema sumnje, sačuvati za poslednji galop – kroz Šaidoe. Merezin i Darikejn učiniše isto s konjima svojih ljudi. Iako je bilo očigledno da će Kairhijenjani tako imati samo po dva rezervna grla, niko nije nalazio za shodno da im prebaci pokojeg tairenskog konja. Potom otkasaše ka zapadu, praćeni pripadnicima Džinda.

Pazeći da nikoga ne pogleda u oči, Estean stade odmicati ka vojnicima koji su, okruženi Aijelima, preplašeno stajali na početku mosta, ali Mangin ga hitro uhvati za prugasti rukav. „Pričaj nam kako je u Kairhijenu, mokrozemče.“ Bucmasti momak je izgledao kao da će se onesvestiti.

„Siguran sam da će ti lepo reći sve što ga pitaš“, oštro reče Rand, posebno naglasivši poslednju reč.

„Sva će pitanja ostati bez odgovora“, reče Ruark, pa uhvati Tairencu za drugu ruku. Izgledalo je kao da on i Mangin drže između sebe mnogo sitnijeg Esteana. „Dobro je što si poslao poruku braniteljima grada, Rande al’Tore“, nastavi Ruark, „ali trebalo bi da pošaljemo izvidnicu. Ako požure, stići će do Kairhijena kad i ovi na konjima, i odmah će nam krenuti u susret da nas izveste kako je Kuladin rasporedio Šaidoe.“

Rand je znao da ga sve Device sad netremice gledaju, ali ipak se smireno obrati Ruarku. „Gromovnici?“, predloži.

„Ša’mad Konde“, složi se ovaj, a onda on i Mangin okrenuše Esteana – *zai-sta* su ga držali između sebe – i pođoše ka ostalim vojnicima.

„Pitajte ga!“, doviknu im Rand. „On je sad vaš saveznik, a moj vazal.“ Pojma nije imao da li je Estean zaista ovo poslednje ili nije – i to će morati da pita Moirainu – niti koliko ga može smatrati saveznikom, pošto je ipak njegov otac, visoki lord Torean, kovao zaveru protiv Randa, ali nije želeo da se išta obavlja ni približno slično Kuladinovom pristupu.

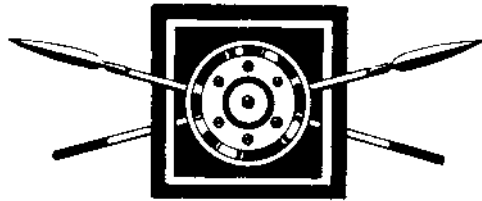
Ruark se osvrnu i klimnu glavom.

„Dobar si prema svojim ljudima, Rande al’Tore.“ Sulin je to izrekla glasom ravnim poput rendisane daske.

„Trudim se“, odgovori on. Neće se upecati na njen mamac. Oboje su znali da se, ma koga on pošalje u izvidnicu, neće svi vratiti. „Mislim da ću sad nešto da pojedem. I da malo odspavam.“ Do ponoći ne beše ostalo više od dva sata, a u to doba godine rano sviće. Device pođoše za njim, oprezno odmeravajući okolne senke kao da očekuju kakav napad i neprestano se sporazumevajući rukama. Doduše, Aijeli uvek očekuju napad.

POGLAVLJE

31

Daleka mećava

Ulice Ejanroda pružale su se potpuno pravo i sekle su se pod pravim uglom, čak i po cenu da su zbog toga prosecane kroz okolna brda, pretežno uređena u vidu skladnih terasa podzidanih kamenom. Građevine sa škriljčanim krovovima izgledale su nekako ćoškasto, kao da su cele bile u uspravnim linijama. Ejanrod nije pao pod Kuladinom poštu u gradu više nije bilo nikoga kada su Šaidoi stigli. Svejedno, kuće su sada mahom bile pretvorene u zgarišta, baš kao i većina mermernih trospratnica s balkonima, koje su, prema Moiraininim rečima, pripadale trgovcima. Po ulicama je na sve strane bilo delova nameštaja i razbacane odeće, kao i krhotina posuđa i prozora, pa i čizama, alatki i igraćaka.

Nije ceo grad odjednom izgoreo i Rand je to i bez ičije pomoći znao po izbledelosti gareži na gredama i neravnomernom vonju paljevine. Lan je, međutim, mogao da odredi tok bitaka za prevlast. Iako su se gradske kuće neprestano borile oko Sunčanog prestola, po izgledu ulica bilo je očigledno da su Ejanrod poslednji držali razbojnici. Većina bandi koje su harale Kairhijenom nisu bile verne nikome i ničemu do zlatu.

Rand uđe u jednu trgovačku kuću na većem gradskom trgu, mermernu sivu trospratnicu s teškim balkonima. Široko stepenište s glomaznim rukohvatom zavijalo je oko usahle okrugle fontane, sada ispunjene jedino prašinom. Tako dobru priliku za počinak nije mogao olako propustiti, pa se

iskreno nadao da je Avijenda te noći ostala u šatoru – bilo njegovom, bilo kod Mudrih, potpuno je svejedno, samo da ne mora opet da pokušava da zaspi slušajući njeno disanje na korak-dva od sebe. Odnedavno je počeo da umišlja kako čak i kad ne prigrlji saidin može da čuje otkucaje njenog srca. Moraće nešto da preduzme ako se to nastavi.

Nekoliko Devica ostade podno stepeništa, a ostale trkom opkoliše zgradu. Pribojavao se da će to mesto proglasiti svojim Krovom, pa makar i za jednu noć, i zato je, čim je odabrao tu kuću – jednu od retkih u gradu koja je još bila pokrivena i imala većinu prozora – saopštio Sulin da je to sad Krov braće Vinskog izvora, pod koji ne može ući niko ko se nije napojio na Vinskom izvoru u Emondovom Polju. Po njenom je pogledu shvatio da ga je prozrela, ali nijedna nije pošla za njim kroz vrata koja kao da su bila sastavljena od uskih uspravnih ploča.

Iako su velike prostorije bile prazne, gaišaini u belom prostrli su svoju ćebad u prostranom predvorju, čiju su visoku tavanicu krasile gipsane šare u vidu strogih pravougaonika. Njih nije mogao da izbac i da je želeo, baš kao što ne bi mogao ni Moirainu, da nije noćila negde drugde. Ma koliko izričito tražio da ga niko ne uznemirava, ona je uvek nalazila način da ubedi Device da je puste kod njega, a izlazila je tek kad joj on to otvoreno naredi.

Gaišaini – i muški i ženski – hitro poustajahu još pre no što je stigao da zatvori vrata. Znao je da neće poći na počinak dok on to ne učini, kao i da će čak i onda bdeti na smenu, za slučaj da mu nešto zatreba usred noći. Pokušao je da im naredi da ne čine to, ali narediti gaišainima da prekrše običaje i ne budu poslušni bilo je isto kao da šutira džak vune, pošto je upravo toliko traga to ostavljalo na njihovo ponašanje. Odmahnuo je rukom da im pokaže kako mu ništa ne treba i popeo se uz mermerno stepenište. Gaišaini su uspeali da pronađu nekoliko neoštećenih komada nameštaja, među kojima i krevet i dve perine, i jedva je čekao da se konačno umije, kad...

Otvorio je vrata spavaće sobe i sledio se. Avijenda ipak nije ostala u šatoru. Stajala je kraj umivaonika (napukli lavor i bokal behu raspareni) s ubrusom u jednoj ruci i kockom žutog sapuna u drugoj. Kao od majke rođena. Izgledalo je da je i ona zatečena koliko i on i jednako nemoćna da napravi i najmanji pokret.

„Ja...“ Zastala je da proguta knedlu, a krupne joj se zelene oči prikovaše za njegovo lice. „Nikako nisam mogla da podignem šator za znojenje u ovom... gradu, pa sam pomislila da probam to da obavim na tvoj način...“ Njeno vretenasto, mišićavo telo svetlucalo je orošeno kapima vode. Ni sanjao nije da su joj noge tako duge. „Mislila sam da ćeš se zadržati na mostu. Ja sam...“